

nepřípustnou novotu, neboť podle ustanovení odst. 2., § 482 c. ř. s. připouštějí se v odv. řízení jen novoty opodstatňující neb vyvracející uplatněné odv. důvody, čímž jsou míněny jen takové skutečnosti a důkazy, jež směřují k dolíčení nebo vyvrácení. Dovolatelem tvrzené nesprávnosti rozsudku první stolice bez dotčení se jeho skutkového podkladu.

Došlo-li v souzeném případě k vydání kontumačního rozsudku následkem nedostavení se žalovaného, takže bylo podle §§ 396, 442 c. ř. s. přihlížeti jen k přednesu dostavivší se žalobkyně o skutkových okolnostech, a bylo skutkový její přednes považovati za pravdivý a vzítí jej za základ rozsudku, dotýká se tvrzení dovolatelem činěné teprve v odv. spisu skutkového podkladu rozsudku prvního soudu a jest proto vyloučeno, byť i mělo zdánlivě působiti k dolíčení odv. důvodu.

Dovozuje-li dovolatel, že když zákon připouští proti kontumačnímu rozsudku odvolání, že musí býti připuštěny i jeho důvody, lze na to uvést, že zákon v § 482, odst. 2. c. ř. s. nemá na mysli jakýkoliv důvod odvolací, nýbrž jen takový, při němž nové skutečnosti k dolíčení nebo vyvrácení jeho uváděné nechávají skutkový stav věci, jak stranami byl uveden v první stolici, zcela netknutým, a tomu tak v souzeném případě není.

Dovolání s hlediska dovolacího důvodu § 503 č. 3 c. ř. s. provedeno nebylo a, pokud by se mohlo za to míti, že se jeho provedení spatřuje ve výtce, že ze spisu jest zřejmo, že dovolatel se nedostavil k I. roku proto, že musel předpokládati, že ani žalobkyně se nedostaví, není tím uplatněný dovolací důvod proveden po zákonu.

Rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně ze dne 27. ledna 1933 č. j. Rv I 1579/31. Dr. Jar. Koutník.

I. Článek 7, odst. (1), jaz. nař. č. 17/1926 Sb., pokud obsahuje předpis, že listiny a spisy, zřízené v době počínající dnem 6. března 1925 a sepsané v jazyku menšinovém, lze předložit — jako přílohy, doklady k důkazu nebo k jiným úředním účelům — soudům, úřadům a orgánům v cit. odst. (1) blíže označeným jen v o vě ř e n é m překladu do státního jazyka, odporuje jazykovému zákonu.
II. Výrok trestního soudu, kterým bylo soukromému žalobci pohroženo, že nepředloží-li ověřený překlad písemnosti, překlad bude pořízen na jeho útraty, není aktem založeným v právu jazykovém, nýbrž v trestním právu procesním.

Stěžovatel podal jako soukromý žalobce u zemského trestního soudu v Praze návrh na stíhání odpovědného redaktora časopisu »Rote Jugendwacht« pro přečin proti bezpečnosti cti, spáchaný článkem otištěným v tomto časopise. K návrhu připojen byl neověřený český překlad inkrimovaného článku. Usnesením jmeno-

vaného soudu ze dne 18. října 1928 zn. sp. Tl XIV 1821/28 byl tento překlad stěžovateli vrácen s vyzváním, aby byl ověřen ve smyslu čl. 7 jaz. nař. K tomu bylo podotknuto, že nebude-li výzvě do 14 dnů vyhověno, bude překlad pořízen na útraty stěžovatelovy. Jazykovou stížnost, do usnesení tohoto stěžovatelem podanou, presidium zemského trestního soudu v Praze zamítlo. Na další stížnost změnilo presidium vrchního zemského soudu v Praze v odpor vzaté rozhodnutí v ten smysl, že se stížnost do usnesení zemského trestního soudu v Praze, ze dne 18. října 1928, pokud směřuje proti výzvě, aby překlad byl ověřen, z a m í t á, a pokud směřuje proti výroku, že po uplynutí 14 dnů bude překlad pořízen na útraty stěžovatelovy, o d m í t á. Rozhodnutí to bylo v první své části odůvodněno v podstatě tím, že při řešení otázky, zda stěžovatel v daném případě jest povinen opatřiti ověření překladu, rozhodují jen předpisy jaz. nařízení, jež státní orgány dohlédací nejsou oprávněny přezkoumati. Pod pojem »listiny a spisy« ve smyslu čl. 7 jaz. nař. spadají i noviny, připojené k trestnímu návrhu stěžovatelovu. Bezdůvodné jest rozlišování mezi přílohou v užším smyslu a předmětem trestného činu. I corpora delicti mohou býti listinami nebo spisy, které se předkládají jako přílohy, doklady k důkazu nebo k jiným úředním účelům. — Pokud jazyková stížnost směřovala proti výroku soudu, že po uplynutí 14 dnů bude ověřený překlad pořízen na útraty stěžovatelovy, nelze o ní rozhodnouti meritorně, neboť jde tu vlastně jednak o otázku, zda soud jest oprávněn opatřiti si průvodní materiál sám, jednak zda náklady toho postihují stěžovatele, nehledíc na výsledek trestního řízení, či jsou-li částí ostatních nákladů trestního řízení. O tom rozhodovati nejsou však příslušné státní úřady dohlédací. — Ministerstvo spravedlnosti potvrdilo toto rozhodnutí v podstatě z důvodů v něm uvedených.

Nejvyšší správní soud k stížnosti rozhodnutí ministerstva spravedlnosti, pokud bylo jím vysloveno, že stěžovatel jest povinen předložiti o v ě ř e n ý překlad přílohy svého podání, z r u š i l pro nezákonnost, jinak zamítl stížnost pro bezdůvodnost, a to z těchto d ů v o d ů:

Naříkané rozhodnutí obsahuje dva výroky. Výrokem prvním potvrzeno bylo v pořadí instančním z věcných důvodů jazykového práva usnesení zemského trestního soudu v Praze ze dne 18. října 1928 zn. sp. Tl XIV 1821/28, pokud obsahovalo výzvu, aby stěžovatel předložil ve smyslu čl. 7 jaz. nař. ověřený český překlad článku, otištěného v německy vydaném časopisu, pro jehož obsah navrhl stěžovatel stíhání odpovědného redaktora pro přečin proti bezpečnosti cti. Výrokem druhým potvrdil žalovaný úřad rozhodnutí druhé stolice, kterým odmítnuta byla z procesních důvodů jako nepřípustná jazyková stížnost, podaná stěžovatelem do uvedeného usnesení zemského trestního soudu v Praze, pokud čelila proti výroku v něm obsaženému, že po uplynutí 14 dnů bude vyžadovaný jím překlad pořízen na útraty stěžovatelovy.

Stížnost u zdejšího soudu podaná obrací se proti oběma těmto výrokům, jimž vytýká nezákonnost.

I. Žalovaný úřad opřel první svůj výrok ve shodě s nižší instancí, jejíž důvody v podstatě recipoval, výhradně jen o předpis čl 7 jaz. nař., podle něhož listiny a spisy sepsané v jiném jazyku než státním, ale v takovém, jímž mluví některá národní menšina ve státě, byly-li zřízeny po 6. březnu 1925, lze předložit jen v ověřeném překladu do státního jazyka.

Přezkoumáváje zákonitost naříkaného rozhodnutí po této stránce, nejvyšší správní soud musil se omeziti toliko na řešení otázky, zda žalovaný úřad jako justiční státní orgán dohlédací, rozhodující podle § 7 jaz. zák. jazykový spor, mohl své rozhodnutí opřítí o předpis čl. 7 jaz. nař., tedy o důvod plynoucí z jazykového práva. Naproti tomu nemohl se nejvyšší správní soud zabývati vůbec otázkou, zda příkaz daný stěžovateli, aby předložil ověřený český překlad inkrimovaného německého článku, mohl býti vydán z důvodů potřeby řádného trestního řízení na základě předpisů trestně procesních za tím účelem, aby ověřením překladu byla poskytnuta soudu, který místo původním článkem měl se zabývati jeho surogátem, t. j. překladem, potřebná záruka, že překlad reprodukuje skutečně správně jinojazyčný text.

Stížnost namítá, že čl. 7 jaz. nař., pokud obsahuje uvedený předpis, odporuje jazykovému zákonu, a že příkaz daný stěžovateli a opřený o toto neplatné ustanovení jaz. nařízení, postrádá zákonného podkladu.

Námítku tuto shledal nejvyšší správní soud důvodnou. Jest nesporné, že stěžovatel připojil k svému trestnímu návrhu, podanému po 6. březnu 1925 u zemského trestního soudu v Praze, jako přílohu jednoduchý český překlad inkrimovaného článku, otištěného v časopisu, vydaném v jazyku německém. Zemský trestní soud požadoval od stěžovatele v příčině této přílohy určitou úpravu její po stránce jazykové, totiž ověření předloženého překladu, a to výhradně toliko na základě jazykových předpisů, totiž předpisu čl. 7 jaz. nař., jehož se dovolal. Stěžovatel oprávněnosti tohoto požadavku, opřené jen o tento předpis, neuznal a podal proti dotčené výzvě dohlédací stížnost jazykovou. Tak vznikl jazykový spor ve smyslu § 7 jaz. zák., jehož předmětem podle toho nebyla otázka, zda stěžovatel měl či neměl předložití onen článek v překladu do jazyka státního, nýbrž jen otázka, zda překlad jím předložený musil býti ověřen. Otázka ta rozhodnuta byla žalovaným úřadem kladně jen na základě ustanovení čl. 7 jaz. nař. Nutno proto především zkoumati, je-li příslušný předpis ve shodě s jazykovým zákonem. Otázkou platnosti tohoto ustanovení zabýval se nejvyšší správní soud již v nálezu ze dne 27. března 1928 č. 5689/28, Boh. A 7177/28, ve kterém vyslovil a zevrubně odůvodnil právní názor, že předpis, obsažený v čl. 7, odst. 1., jaz. nař. č. 17/1926 Sb., že listiny a spisy, zřízené v době, počínající dnem 6. března 1925, a sepsané v jazyku menšinovém, lze předložití

— jako přílohy, doklady k důkazu nebo k jiným úředním účelům — soudům, úřadům a orgánům v cit. odst. (1) blíže označeným jen v ověřeném překladu do státního jazyka, odporuje jazykovému zákonu a jest proto neplatný. Při tomto právním názoru setrvává nejvyšší správní soud i v daném případě a odkazuje podle § 44 jedn. řádu co do bližšího jeho odůvodnění na důvody v cit. nálezu obsažené. Ježto naříkané rozhodnutí, pokud se týče příkazu daného stěžovateli, aby předložený jím překlad dal ověřiti, opřeno jest jen o předpis čl. 7 jaz. nař., předpis tento není však, jak bylo uvedeno, ve shodě s jazykovým zákonem, musilo býti naříkané rozhodnutí po této stránce zrušeno podle § 7 zákona o správním soudě.

II. Pokud se týče druhého výroku, obsaženého v naříkaném rozhodnutí, založil jej žalovaný úřad na právním názoru, převzatém z rozhodnutí druhé stolice, že otázku, byl-li zemský soud trestní v Praze oprávněn ve svém usnesení ze dne 18. října 1928 vysloviti, že nevyhoví-li stěžovatel výzvě, aby předložil v dané mu lhůtě ověřený překlad, bude překlad pořízen na jeho útraty, nemohou rozhodovati státní úřady dohlédací. Žalovaný úřad vycházel tedy z právního hlediska, že řečená otázka nespadá již do rámce jazykového sporu ve smyslu § 7 jaz. zák., a že proto státní úřady dohlédací, povolane podle tohoto ustanovení k vyřizování jazykových sporů, nejsou k jejímu rozhodování kompetentní.

Proti tomu namítá stížnost, že vyžádání ověřeného překladu zemským trestním soudem bylo opatřením čistě jazykově-právním, a tedy rozhodnutím o otázce práva jazykového. Proto byla i pogrůžka, že po marném uplynutí lhůty k tomu určené bude překlad opatřen na útraty stěžovatelovy, jen konsekvencí z rozhodnutí otázky jazykové, a proto rovněž otázka jazyková. Vyvodil-li soud ze skutečné nebo domnělé jazykové závady důsledky, které právě vyvodil, jest také otázka, byl-li k tomu oprávněn, předmětem jazykového sporu. Z toho dovozuje stížnost, že naříkaným rozhodnutím byla vyslovena neprávem nepřislusnost dohlédacích úřadů správních k rozhodnutí o této otázce, a že odmítnutí podané jazykové stížnosti z tohoto důvodu jest nezákonné.

S právním názorem, na kterém jest vybudována tato námitka stížnosti, souhlasiti však nelze. Stížnost pokládá řečenou pogrůžku, obsaženou v cit. usnesení zemského trestního soudu, za pouhý důsledek jazykového opatření, vyslovený pro případ, nebude-li předložen požadovaný ověřený překlad. Nutno připustiti, že výrok ten byl učiněn v souvislosti s předcházejícím opatřením, jež mělo nepochybně povahu opatření jazykově-právního. Nevyhovění tomuto opatření může však míti s hlediska jazykového práva jediný důsledek, který vyplývá z ustanovení §§ 1 a 2 jaz. zák., t. j. že soud podání jim nevyhovující neučiní vůbec předmětem příslušného řízení. Pogrůžka, že nebude-li v určené lhůtě předložen ověřený překlad, bude opatřen na útraty stěžovatelovy, není a nemůže tedy býti konsekvencí plynoucí z práva jazykového, nýbrž

jest důsledkem vyplývajícím z procesních norem upravujících řízení ve věcech trestní jurisdikce soudní. Stížnost tedy přehlíží, že pohrůžku onu vyslovil soud ve své funkci jako trestní soud, kterému přísluší podle předpisů, upravujících trestní řízení soudní, rozhodovati o tom, které útraty, vzniklé jednotlivými úkony v trestním řízení, jsou součástí nákladů tohoto řízení, koho postihují prozatímně, a která ze stran v trestním procesu zúčastněných jest povinna je konečně zapraviti. Rozhodnutí o těchto otázkách jest podle svého obsahu a své právní povahy rozhodnutím příslušného soudu. Na této jeho povaze nemění a nemůže změnití nic okolnost, že stalo se snad v souvislosti s opatřením soudu povahy jazykově-právní. Přezkoumati správnost rozhodnutí trestního soudu v otázkách týkajících se náhrady útrat, vzniklých v řízení trestním, povolány jsou nadřízené instance soudní, nikoli však státní úřady dohlédací, jež podle § 7 jaz. zák. jsou příslušny vyřizovati jen spory o užití jazyka při soudech atd. odděleně od věci, ve které vzešly. Stížnost dovolává se na oporu svého názoru nálezu Boh. A 7116/28, v němž bylo vysloveno, že jazykovým sporem po rozumu § 7 jaz. zák. jest nejen spor o to, v jakém jazyku mělo býti sepsáno určité podání, nýbrž i spor o to, byl-li soud oprávněn z důvodů jazykového práva odmítnouti (čl. 4. a 19. jaz. nař.) podání jazykově nepřijatelné. K tomu budiž podotknuto, že v případě tímto nálezem rozhodnutém bylo odmítnutí podání přímým a nutným důsledkem toho, že bylo sepsáno v jazyku nepřijatelném, kdežto v daném případě právní situace, za které výrok, že překlad bude opatřen na útraty stěžovatelovy, byl učiněn, byla jiná, neboť výrok ten, třebaže se stal v souvislosti s opatřením jazykověprávním, vydán byl soudem jako akt soudní judikatury, kterým byla vyslovena povinnost stěžovatele, vystupujícího v trestním řízení jako soukromý žalobce, zapraviti za určitého předpokladu určité útraty jeho trestním návrhem vzniklé podle předpisů upravujících trestní řízení soudní. Jest proto poukaz stížnosti na uvedený nález nevhodný. (Srov. také nález ze dne 17. února 1931 č. 15449/30, Boh. A 9075/31, ve kterém bylo vysloveno, že výrok nejvyššího soudu odmítající dovolací odpověď, jež nevyhovuje jazykovým předpisům, jest aktem soudní judikatury, rozhodnutím o této odpovědi podle civ. řádu soudního.)

Vycházel-li žalovaný úřad z právního názoru, že státní úřady dohlédací nebyly příslušny o řečeném výroku rozhodovati, ježto otázka, které se týkal, nemohla býti předmětem jazykového sporu, nelze podle předcházejících úvah shledati, že by názor ten byl nesprávný, a naříkané rozhodnutí na něm spočívající nebylo ve shodě se zákonem. V tomto bodě byla proto stížnost zamítnuta jako bezdůvodná.

Nález nejvyššího správního soudu ze dne 7. února 1933 č. 8498/32. Dr. J. Ř.